

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

KRYSTYNA SZUMILAS

Warszawa, 2012 – 01 – 18

**Marszałkowie województw
Starostowie
Prezydenci miast**

Szanowni Państwo,

w czerwcu 2008 r. Minister Edukacji Narodowej powołał zespół opiniodawczo-doradczy do spraw kształcenia zawodowego, w skład którego weszli przedstawiciele: ministrów właściwych dla zawodów, organizacji pracodawców i organizacji branżowych, związków zawodowych, środowisk samorządowych, oświatowych i naukowych. Efektem ponad dwuletnich działań zespołu było wypracowanie kierunkowych rozwiązań służących modernizacji kształcenia zawodowego i podniesieniu jego jakości. Znalazły one swoje odzwierciedlenie w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, opublikowanej w Dzienniku Ustaw Nr 205, poz. 1206. Wprowadzane od 1 września 2012 r. zmiany w systemie kształcenia zawodowego wynikają z potrzeb polskiej gospodarki i rynku pracy, powiązanych z nimi strategii rozwoju kraju i regionów oraz naszych zobowiązań jako państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

W zakresie organizacyjnym wprowadzone zmiany dotyczą przede wszystkim ustroju szkół ponadgimnazjalnych. W wyniku wdrożenia nowych przepisów od dnia 1 września 2012 r. struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego obejmować będzie:

- trzyletnią zasadniczą szkołę zawodową,
- trzyletnie liceum ogólnokształcące,
- czteroletnie technikum,
- szkołę policealną, dla osób posiadających wykształcenie średnie, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Przepisy art. 7 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. przewidują bowiem, począwszy od dnia 1 września 2012 r., zaprzestanie naboru do: liceów profilowanych dla młodzieży i dla dorosłych, uzupełniających

liceów ogólnokształcących dla młodzieży i dla dorosłych, technikum uzupełniającego dla młodzieży oraz zasadniczej szkoły zawodowej dla dorosłych i technikum dla dorosłych. Natomiast z dniem 1 września 2013 r. nie przyjmuje się słuchaczy do klasy pierwszej, a w latach następnych do kolejnych klas, technikum uzupełniającego dla dorosłych (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r.).

Odpowiednio od dnia 1 września 2012 r., a w przypadku technikum uzupełniającego dla dorosłych od dnia 1 września 2013 r., nie prowadzi się rekrutacji kandydatów do klasy pierwszej wymienionych typów szkół (określają to odpowiednio ust. 4 i 5 art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r.).

Równocześnie jednak, w myśl art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r., w terminie do dnia 31 sierpnia 2015 r., organy prowadzące mogą przekształcić:

- uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży,
- technika uzupełniające dla młodzieży,
- licea profilowane dla dorosłych,
- uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- technika uzupełniające dla dorosłych,
- technika dla dorosłych,
- zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych

w licea ogólnokształcące dla dorosłych.

Przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. nie przesądzają zatem o likwidacji z dniem 1 września 2012 r. wymienionych wyżej typów szkół, w tym przede wszystkim szkół dla dorosłych. Rozstrzygnięcie w sprawie likwidacji danej szkoły bądź przekształcenia jej w liceum ogólnokształcące dla dorosłych podejmuje każdorazowo organ prowadzący, z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych.

Rozstrzygnięcie o likwidacji lub przekształceniu szkoły prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego podejmowane jest w formie uchwały organu stanowiącego tej jednostki, co wynika z przepisów art. 5c pkt 1 i art. 59 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Poprzedza ją podjęcie uchwały intencyjnej o zamiarze likwidacji (przekształcenia) szkoły, co stanowi podstawę do podejmowania dalszych czynności poprzedzających likwidację (przekształcenie) szkoły, wskazanych w ustawie o systemie oświaty, w tym powiadomienia odpowiednich podmiotów oraz uzyskania opinii kuratora oświaty. Materialnoprawną podstawę uchwał o zamiarze likwidacji (przekształcenia) ww. szkół i o ich likwidacji (przekształceniu) nie stanowią przepisy przejściowe ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r., lecz art. 59 ust. 1 (a w przypadku przekształcenia także ust. 6) ustawy o systemie oświaty. Określona w art. 59 ustawy o systemie oświaty procedura likwidacji (przekształcenia) szkoły nie przewiduje żadnego odstępstwa od obowiązku zawiadomienia o zamiarze likwidacji (przekształcenia) szkoły podmiotów wskazanych w ust. 1

tego przepisu lub zasięgnięcia opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku szkoły samorządowej (art. 59 ust. 2).

Należy przy tym wskazać, że obowiązujące przepisy jednoznacznie stanowią, że liceum profilowane dla młodzieży nie podlega przekształceniu w liceum ogólnokształcące dla dorosłych. Organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego prowadzących licea profilowane dla młodzieży są obowiązane podjąć uchwały o zamiarze likwidacji tego typu szkoły, wskazując w szczególności termin jej rozpoczęcia i zakończenia.

W związku z ujednoczeniem długości cyklu kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej dla młodzieży organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane podjąć uchwały o zamiarze przekształcenia dotychczasowych 2-letnich zasadniczych szkół zawodowych w zasadnicze szkoły zawodowe o 3-letnim cyklu kształcenia, na podstawie art. 59 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w terminie wskazanym w tym przepisie, tj. co najmniej na 6 miesięcy przed terminem przekształcenia (do końca lutego 2012 r.). Bez znaczenia w tym względzie jest okoliczność, że ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r. Kompetencja organu prowadzącego do przekształcenia szkoły lub placówki nie jest bowiem nowa i wynika bezpośrednio z art. 59 ust. 6 ustawy o systemie oświaty, który nie uległ zmianie w ramach nowelizacji z dnia 19 sierpnia 2011 r. Uchwała w sprawie przekształcenia szkoły powinna wchodzić w życie z dniem 1 września 2012 r. Przekształcenie dotyczy zasadniczych szkół zawodowych kształcących w zawodach: fotograf, sprzedawca, ogrodnik, pszczelarz, rybak śródlądowy, betoniarz-zbrojarz, monter nawierzchni kolejowej, monter budownictwa wodnego, monter systemów rurociągowych, lakiernik, kominiarz, modelarz odlewniczy, blacharz, blacharz izolacji przemysłowych, monter kadłubów okrętowych, kowal, koszykarz-plecionkarz, operator urządzeń przemysłu chemicznego, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator urządzeń przemysłu ceramicznego, operator maszyn leśnych, mechanik maszyn i urządzeń drogowych.

W nowej strukturze szkół ponadgimnazjalnych nie przewiduje się funkcjonowania szkół prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych, które jednakże oferują kształcenie tylko w części zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, a ponadto ich oferta adresowana jest wyłącznie do osób posiadających wykształcenie średnie. Dla osób dorosłych organizowane będą natomiast kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Nową jednostką organizacyjną w systemie oświaty od dnia 1 września 2012 r. będzie centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego. Zgodnie z dodanym w ramach nowelizacji z dnia 19 sierpnia 2011 r. przepisem art. 62a ustawy o systemie oświaty organ prowadzący szkoły dla dorosłych, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe lub placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3a, może je

połączyć w zespół, zwany „centrum kształcenia ustawicznego”, przy czym w jego skład powinna wchodzić co najmniej jedna szkoła zawodowa. W skład centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego może wchodzić także liceum ogólnokształcące, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. było ono połączone w zespół ze szkołą prowadzącą kształcenie zawodowe lub wymienioną wyżej placówką. Należy podkreślić, że zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego prowadzi kwalifikacyjne kursy zawodowe, podejmuje działania w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej, a także współpracuje z pracodawcami i organizacjami pracodawców.

Zmiany o charakterze organizacyjnym, które zostaną wprowadzone w szkołach z dniem 1 września 2012 r. wynikają także z nowej klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. Nr 2, poz. 7).

Przygotowując rekrutację na rok szkolny 2012/2013, dyrektor szkoły, który zamierza wprowadzić nowy zawód, jest obowiązany porozumieć się w tej sprawie z organem prowadzącym szkołę oraz zasięgnąć opinii odpowiednio powiatowej lub wojewódzkiej rady zatrudnienia, zgodnie z art. 39 ust. 5 ustawy o systemie oświaty. Przepis ten stosuje się nie tylko w przypadku wprowadzania nowych zawodów, ale także w przypadku dokonywania zmian nazw zawodów dotychczasowych, które w nowej klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego zmieniły nazwę albo weszły w zakres nowych zawodów.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego zawiera przepisy przejściowe porządkujące sytuację prawną osób, które rozpoczęły kształcenie na podstawie przepisów dotychczas obowiązujących. Do uczniów i słuchaczy szkół prowadzących kształcenie zawodowe, którzy rozpoczęli naukę przed wejściem w życie nowego rozporządzenia, tj. przed dniem 1 września 2012 r., stosuje się przepisy dotychczasowego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 124, poz. 860, z późn. zm.).

Od dnia 1 września 2012 r. w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe będzie także wdrażana nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach zawierająca opisy kształcenia we wszystkich zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Nowe rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach zostało już podpisane i niebawem zostanie ogłoszone w Dzienniku Ustaw. W zawodach określonych w nowej klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego wyodrębnione zostały kwalifikacje, z których każda obejmuje

określony zasób wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, które uczeń musi nabyć w procesie kształcenia. Zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji zostały one opisane jako oczekiwane efekty kształcenia.

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach ma istotne znaczenie dla jakości kształcenia realizowanego w szkołach, a także otwiera nowe możliwości rozwoju ustawicznej edukacji zawodowej osób dorosłych zainteresowanych uzyskaniem dodatkowych kwalifikacji lub zmianą zawodu. Efekty kształcenia określone dla poszczególnych kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie będą uwzględniane w procesie kształcenia realizowanego na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Zgodnie z art. 68a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, kwalifikacyjne kursy zawodowe będą mogły prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie zawodów, w których kształcą,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie zawodów, w których kształcą,
- placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 83a ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

Warunki organizowania i prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych zostały określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 68a ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe będą prowadzone według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach w zakresie jednej kwalifikacji.

Osoba, która ukończy kwalifikacyjny kurs zawodowy i zda egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, otrzyma świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie. Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w określonym zawodzie będzie mogła otrzymać osoba, która posiada:

- poziom wykształcenia wymagany dla danego zawodu (odpowiednio wykształcenie zasadnicze zawodowe lub średnie), oraz

- świadectwa potwierdzające uzyskanie wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie, uzyskane po zdaniu egzaminów z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

Zapewnienie warunków prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych zostało zaliczone do zadań oświatowych powiatu. W związku z tym, w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 zostaną uwzględnieni słuchacze kwalifikacyjnych kursów zawodowych na podstawie danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej na dzień 30 września 2012 r. Natomiast, aby umożliwić jednostkom samorządu terytorialnego finansowanie kwalifikacyjnych kursów zawodowych w okresie od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2012 r., w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2012 (Dz. U. Nr 288, poz. 1693) wprowadzono tę formę kształcenia zawodowego jako zadanie szkolne. Umożliwi to skorzystanie, w uzasadnionych przypadkach, z rezerwy, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.) w ramach kryterium dotyczącego wzrostu zadań.

Zmiany w kształceniu zawodowym wprowadzone z dniem 1 września 2012 r., zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, przebiegać będą w sposób stopniowy, co oznacza, że rozpoczęte wcześniej kształcenie będzie kontynuowane do jego zakończenia na dotychczasowych zasadach.

Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej prowadzi działania wspierające skuteczne wdrożenie przygotowanej zmiany.

W zakresie projektów systemowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przeprowadzono 120 konferencji wojewódzkich i powiatowych, w których uczestniczyło ponad 7 000 osób, w tym około 5 300 nauczycieli kształcenia zawodowego. W ramach warsztatów przygotowujących do wprowadzenia zmian w kształceniu zawodowym przeszkolono dotychczas ponad 2 800 dyrektorów szkół. Szkolenia trwają nadal w województwach: kujawsko-pomorskim, wielkopolskim i małopolskim. Odbyły się także spotkania z partnerami społecznymi, przedstawicielami pracodawców, wydawcami. W trakcie opracowania są przykładowe szkolne plany nauczania oraz programy nauczania dostosowane do nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach. Zostaną one opublikowane na stronach internetowych Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. W najbliższym czasie

planowane jest też przeprowadzenie konferencji i warsztatów dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Jednakże, by modernizacja kształcenia zawodowego i ustawicznego była skutecznie przeprowadzona konieczne jest współdziałanie wszystkich podmiotów związanych z oświatą zawodową. Liczę na Państwa współpracę i wspólne rozwiązywanie ewentualnych problemów związanych z wprowadzanymi zmianami.

Z poważaniem

Krzysztof Szumilas